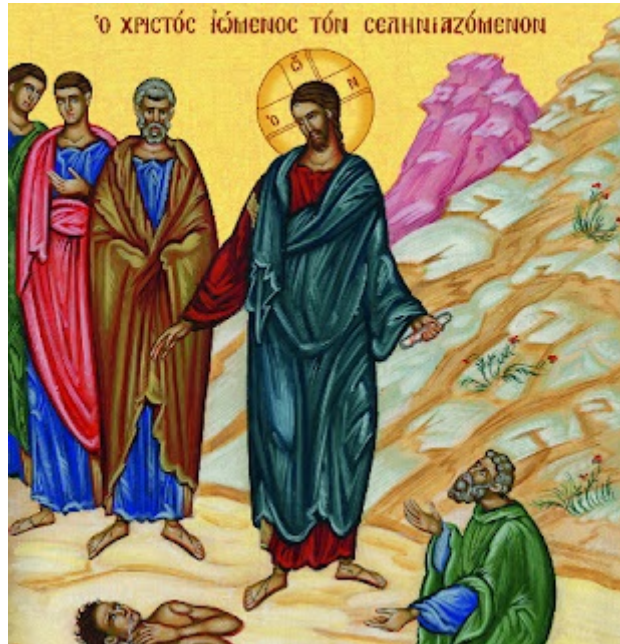

Η αιτία της αδυναμίας μας ή το δαιμόνιο της απιστίας

Ορθοδοξία / Θεολογία

Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος-θεολόγος

Τρία κυρίως μηνύματα αντλούμε από το σημερινό Ευαγγέλιο (Ματθ. ιζ' 14-21): α) Η έλλειψη εμπιστοσύνης στον Θεό, η απιστία, είναι η κύρια αιτία για την δράση των αντίθεων δαιμονικών δυνάμεων. β) ο άνθρωπος δεν μπορεί να ζήσει χωρίς ελπίδα. Για να αντιμετωπίση τις πολλαπλές δυσκολίες του βίου του, τα πάθη, τις ασθένειες, τον θάνατο, αναζητάει το στήριγμά του στην μόνη «ζώσα ελπίδα», που ενσαρκώνεται στο πρόσωπο του Σωτήρα και Λυτρωτή του Χριστού. γ) Η Εκκλησία του Χριστού διαθέτει τα δικά της θεραπευτικά μέσα για την σωτηρία του ανθρώπου.

Στο σχετικό ευαγγελικό απόσπασμα, οι μαθητές του Χριστού, όταν βλέπουν ότι ο Κύριος θεραπεύει τον σεληνιαζόμενο νέο, τον οποίον οι ίδιοι δεν μπόρεσαν να θεραπεύσουν, αναρωτιούνται: «διατί ημείς ουκ ηδυνηθημεν εκβαλείν αυτό; (Ματθ. ιζ' 20)», για να λάβουν από τον Κύριο την απάντηση: «διά την απιστίαν υμών» (ο. π.). Πράγματι, οι μαθητές του Κυρίου δεν έχουν πιστέψει ακόμη απολύτως στον Κύριο. Δεν αρκεί, εξ άλλου, απλώς το γεγονός ότι ζούν κοντά Του. Χρειάζεται να ζήσουν όχι πλησίον, αλλά μαζί με τον Κύριο και για τον Κύριο, για να μπορέση να ενεργήση η πίστη των, γεγονός που συνέβη με τον Σταυρό και την Ανάστασή Του

ος».

Είναι αλήθεια ότι μέχρι τότε ελάχιστοι

μόνον μαθητές «είχαν ζήσει με τον Κύριο», είχαν γίνει, δηλαδή, κοινωνοί της δόξης Του, και εκείνοι όχι απολύτως αλλά «καθώς ηδύναντο». Αναφέρομαι, ασφαλώς, στο γεγονός της Μεταμορφώσεως που έχει μόλις προηγηθεί και στην εμπειρία του θείου φωτός που γεύτηκαν οι πρόκριτοι μαθητές, Πέτρος, Ιάκωβος και Ιωάννης, η οποία είχε τέτοια επίδραση πάνω των, ώστε ο Πέτρος να αναφωνήσει: «καλόν εστιν ημάς ὧδε εἶναι».

Στόχος, όμως, του Κυρίου δεν είναι να προκαλέσει τον θαυμασμό των μαθητών Του ούτε να τους αφήσει να απολαμβάνουν ξέχωρα από τους υπολοίπους την υπέροχη εμπειρία των. Γι' αυτό τους καταβιβάζει και πάλι στον κόσμο της αμαρτίας και τους προσγειώνει ανώμαλα, καθώς αμέσως μετά από την κατάβαση αντικρύζουν το θλιβερό θέαμα του αρρώστου και βασανισμένου από τον σεληνιασμό -την επιληψία- νέου, για χάρη του οποίου ο ταλαίπωρος πατέρας ζητάει βοήθεια από τον Κύριο και τους μαθητές Του.

Στο πρόσωπο, βεβαίως, του τραγικού πατέρα αντικρύζουμε το δράμα όλης της οικογενείας, που συμπάσχει με το άρρωστο μέλος της, και που καλείται να το βοηθήσει, καθ' ότι το ίδιο το πρόσωπο, λόγω της σοβαρότητας της ασθενείας του («σεληνιάζεται και κακώς πάσχει. πολλάκις γαρ πίπτει εις το πυρ και πολλάκις εις το ύδωρ», ο. π. 15), δεν είναι σε θέση να βοηθήσει τον εαυτό του. Το πιθανώτερο είναι ότι και οι ίδιοι οι γονείς είναι μέρος του προβλήματος, το οποίο αντανακλάται στο άρρωστο παιδί των. Σημασία, πάντως, έχει ότι αποφασίζουν να

αναλάβουν δράση, για να εξέλθουν και οι ίδιοι από την ασθένεια και την συμφορά που μαστίζει τον οίκο των, αναγνωρίζοντας στο πρόσωπο του Χριστού τον λυτρωτή των: «Κύριε, ελέησόν μου τον υιόν» (ο. π. 15), εκλιπαρεί ο πατέρας.

Όπου και να καταφύγει ο δυστυχής άνθρωπος, για να λυτρωθεί από τα δεινά και τις θλίψεις του βίου, στο τέλος θα αναζητήσει τον «ιατρό των ψυχών και των σωμάτων». Πράγματι, όλοι οι άλλοι ιατροί έχουν την δύναμη να θεραπεύσουν με τα φάρμακά των τα συμπτώματα των εκδηλούμενων ασθενειών. Ο Χριστός, όμως, είναι ο μοναδικός που μπορεί να θεραπεύσει και την αιτία, προσφέροντας, έτσι, καθολική θεραπεία «ψυχής τε και σώματος», διότι γνωρίζει ασφαλώς, με την θεική του ιδιότητα, ότι εάν δεν εξέλθη το «δαιμόνιο», που ταλαιπωρεί τον κάθε άνθρωπο, εάν δεν εξέλθη δηλαδή η αιτία της ασθένειάς του, ο ασθενής δεν θα θεραπευθεί ολοκληρωτικά. Έτσι και στην περίπτωση του σεληνιαζομένου «επετίμησεν αυτώ ο Ιησούς και εξήλθεν απ' αυτού το δαιμόνιον και εθεραπεύθη ο παίς από της ώρας εκείνης» (Ματθ. ιζ' 18).

Να ξαναγυρίσωμε, όμως, στην περίπτωση των μαθητών που ο Κύριος τους επιτιμά για το δικό των δαιμόνιο, για την απιστία των, ότι δηλαδή αυτή είναι η αιτία που δεν μπόρεσαν να θεραπεύσουν τον νέο. Αλήθεια, πως μπορεί ο άρρωστος να θεραπεύσει τον ομοιοπαθή του; Είναι δυνατόν η ασθένεια να θεραπεύσει την ασθένεια; Δεν γίνεται. Οι ασθενείς και αδύναμοι στην πίστη μαθητές δεν μπορούν να προσφέρουν βοήθεια στον ικετεύοντα πατέρα.

Ίσως και ο πατέρας του νέου να έπασχε, όπως είπαμε, από την ίδια ασθένεια, όπως οι μαθητές, από την απιστία, είτε και από κάποια άλλη, μικρότερη ή μεγαλύτερη. Ο πόνος, όμως, από το βάσανο του αγαπημένου του υιού τον ανάγκασε να ξεπεράσει την δική του αδυναμία και να αποδειχθεί, στο σημείο αυτό, δυνατώτερος από τους «απίστους» μαθητές. Είναι μεγάλη, πράγματι, η θεραπευτική δύναμη του πόνου. Κάνει τον άνθρωπο να μαλακώσει, να κάμψει τον εγωισμό του και να ταπεινωθεί, καταφεύγοντας στην βοήθεια κάποιου δυνατώτερου, τον οποίον χρειάζεται να παραδεχθεί ως τέτοιο, προκειμένου να λυτρωθεί.

Το δαιμόνιο, λοιπόν, της απιστίας στον Θεό, της ελλείψεως εμπιστοσύνης στο πρόσωπό Του, οφείλεται στην παραδοχή άλλων πίστεων, λ.χ. της πίστεως στον ίδιο τον άνθρωπο, σε βαθύτερες εσωτερικές δυνάμεις ή στην «θετική ενέργεια», της εμπιστοσύνης σε ισχυρότερους ανθρώπους, της πίστεως σε δαιμονικές έξω από τον άνθρωπο δυνάμεις ή σε άλλους θεούς, της πίστεως «σε μια ανώτερη δύναμη». Να σημειωθεί εδώ ότι ο Θεός δεν είναι δύναμη αλλά πρόσωπο που ενεργεί με όλες του τις δυνάμεις για την δική μας σωτηρία, που επέρχεται μόνον με την δική μας ελεύθερη συγκατάθεση.

Πόσες πίστεις, αλήθεια, είναι δυνατόν να κατασκευάσει ο άνθρωπος, προκειμένου να υποκαταστήσει την μία και αληθινή πίστη στο πρόσωπο του Θεανθρώπου Χριστού! Εάν, όμως, συνειδητοποιήσει ότι μόνον η πίστη στον Θεό σώζει, τότε όλα γίνονται ευκολώτερα και ο ταλαίπωρος άνθρωπος αρχίζει να εξέρχεται από τα δεινά του, όπως ο πατέρας του σεληνιαζόμενου νέου, που ανεζήτησε την θεραπεία για λογαριασμό του αρρώστου παιδιού του στην δική του πίστη, στην εμπιστοσύνη του, δηλαδή, στο πρόσωπο του Χριστού και στην λυτρωτική Του δύναμη.

Ας μην αναρωτιώμαστε, επομένως, ούτε εμείς, οι σύγχρονοι «άπιστοι» και «διστραμμένοι», γιατί δεν μπορούμε να βοηθήσωμε τους ανθρώπους που προσβλέπουν για βοήθεια σε μας, τους θεωρούμενους πιστούς. Ο Κύριος έχει

δώσει ήδη την απάντηση στους απορούντες μαθητές Του: «διά την απιστίαν υ(η)μων». Γι' αυτήν την απιστία μας, λοιπόν, παραμένει η «πίστη» μας ανενεργή. Αφού οι ίδιοι δεν πιστεύομε στον Θεό, αδυνατούμε να βοηθήσωμε άλλους να πιστεύσουν!

Ασφαλώς, ο αγαθός και φιλόανθρωπος Κύριος γνωρίζει την αδυναμία μας. Για τούτο δεν μένει στην διαπίστωσή της, ούτε σκοπεύει να μας τιμωρήσει, αλλά επιδιώκει να μας νουθετήσει και να μας προσφέρει λύσεις για την σωτηρία μας: «τούτο το γένος (των δαιμόνων, της απιστίας και της διαστροφής) ουκ εκπορεύεται ει μη εν προσευχή και νηστεία.» (ο.π. 21)

Με τα δύο αυτά σημαντικά εφόδια ζητάει να μας εξοπλίσει ο Κύριος, για να αντιμετωπίσωμε τα σύγχρονα δαιμόνια και μάλιστα αυτό της απιστίας. Και τα δύο αυτά εφόδια, η προσευχή και η νηστεία, είναι δραστικά φάρμακα.

Η προσευχή είναι πράξη επικοινωνίας με τον Θεό Πατέρα μας και διά Αυτού με τους αδελφούς μας, όλως αναγκαία για την στήριξή μας από Εκείνον και για την μεταξύ μας στήριξη. Μεγάλη, πράγματι, η δύναμη της προσευχής και μάλιστα της συμπροσευχής. Από την άλλη, η νηστεία, η αποχή όχι μόνον από τις τροφές αλλά κυρίως από τα πάθη, προασπίζει, κατά τους Πατέρες, τον άνθρωπο σωματικά και ψυχικά. Δεν υπάρχει, τέλος, ασθένεια που να μην αντιμετωπίζεται με αυτά τα υψίστης σημασίας για την σωτηρία μας φάρμακα, που εάν συνδυαστούν, μάλιστα, με εξομολόγηση, ειλικρινή μετάνοια και έργα αγάπης, έχουν ακόμη μεγαλύτερη απόδοση.

Εάν, βεβαίως, επιλέξωμε να εμπιστευώμαστε στην ζωή μας τον Χριστό και να υιοθετούμε τα θεραπευτικά και σωστικά μέσα της Εκκλησίας μας, τότε να γνωρίζωμε ότι «τοις αγαπώσι τον Θεόν πάντα συνεργεί εις αγαθόν» (Ρωμ., η' 28). Αντιθέτως, εάν προτιμάμε να στηριζώμαστε αποκλειστικά στις δικές μας δυνάμεις, στον άδηλο (αβέβαιο) πλούτο και στην εφήμερη δόξα των ανθρώπων, να γνωρίζωμε ότι η δυστυχία και η θλίψη θα μας συνοδεύουν πάντοτε, παρά την πρόσκαιρη ευημερία μας.

Ένα είναι βέβαιο: Η ζωή σύμφωνα με τον κόσμο της αμαρτίας οδηγεί στον θάνατο, ενώ η εν Χριστώ ζωή οδηγεί στην αιωνιότητα και στην απόλαυση της αρρήτου δόξης Του. Η επιλογή δική μας και ο Θεός βοηθός! Γένοιτο!

MISSING_ARG_ACCESS_TOKEN